

Amsterdams Historisch Museum – Museum Willet-Holthuysen

Het Amsterdams Historisch Museum heeft als doelstelling de geschiedenis van Amsterdam toegankelijk te maken en levend te houden door deze op een actuele, inspirerende en interactieve wijze voor een zo breed mogelijk publiek te presenteren, daarbij optimaal gebruik makend van de historische verzameling van de stad Amsterdam, die het museum beheert, behoudt, onderzoekt en selectief uitbreidt. De uitvoering van de publiekstaak gebeurt aan de hand van een vaste opstelling over de geschiedenis van de stad, tijdelijke tentoonstellingen, publicaties en educatieve activiteiten. Het Amsterdams Historisch Museum beheert tevens het Museum Willet-Holthuysen, een volledig ingericht grachtenpand met stijlkamers en een bijzondere collectie kunst en kunstnijverheid, waaruit wisselend tentoongesteld wordt.

Terugblik

In grote lijnen heeft het Amsterdams Historisch Museum zijn beleid in presentatie en informatieoverdracht, beheer en behoud voortgezet. Daartoe heeft het onder meer in 2007 de introductiezaal van de permanente opstelling over de geschiedenis van de stad geheel vernieuwd en heeft het zijn educatieve programma uitgebreid door aansluiting bij de bestaande *Kunstkijkuren* voor het basis- en voortgezet onderwijs, die zich tot dan uitsluitend op de kunstmusea richtten. Naast de bestaande bezoekersgroepen zijn nieuwe doelgroepen binnengehaald, zoals vmbo-leerlingen en migranten(vrouwen). Het cultureel erfgoed wordt in dit perspectief gezien als het geheugen van de stad en als een verbindende en inspirerende bron voor het ontwikkelen van identiteit. De publieksgerichte en vernieuwende werkwijze bij cultuuroverdracht (inmiddels als cultuurwijsheid en cultuurverbondenheid geduid) door het Amsterdams Historisch Museum wordt in binnen- en buitenland erkend. De bezoekersaantallen bleven gehandhaafd (gemiddeld over 2005 en 2006 circa 190.000 voor het Amsterdams Historisch Museum en 50.000 voor Museum Willet-Holthuysen). Voor het grachtenhuis Museum Willet-Holthuysen is een plan opgesteld voor een presentatie over Amsterdamse

wooncultuur door de eeuwen heen, die in het naastgelegen pand – na verbouwing – zal worden ondergebracht. Het pand is op huurbasis beschikbaar via het Ontwikkelingsbedrijf Gemeente Amsterdam.

Plannen

Het Amsterdams Historisch Museum versterkt in de komende kunstenplanperiode het voornemen om de mens centraler in het beleid te plaatsen. Persoonlijke verhalen maken steeds meer deel uit van de presentatie en door een variëteit in tentoonstellingen te bieden, beoogt het museum steeds (meer) verschillende doelgroepen te bereiken. Het museum wil in het tentoonstellingsprogramma de huidige kwaliteit en variëteit in onderwerpen en perioden handhaven. Op basis van publieksonderzoek wordt de vaste opstelling verder aangepast en in de tijdelijke tentoonstellingen wordt doorlopend geëxperimenteerd met nieuwe manieren om de dialoog met het publiek aan te gaan. In de komende periode ambieert het museum een sprong voorwaarts in digitalisering, zowel wat betreft de computerprogramma's en audio-visueleprogramma's in de museumzalen als via de website. Het museum zal daarnaast vaker extramurale activiteiten ontwikkelen om de mensen in de stad te bereiken. De samenwerking met instellingen en bedrijfsleven wordt uitgebreid, onder meer bij het maken van tentoonstellingen, het ontwikkelen van educatieve programma's, bij het doen van onderzoek en bij het bieden van stages. Een nieuw depot wordt gebouwd en het museum zal worden verzelfstandigd waardoor langetermijninvesteringen, meerjarenfinanciering en meerjarenplanning mogelijk zijn. Voor het Museum Willet-Holthuysen zal het concept voor beide panden verder ontwikkeld worden. Ook zal er een plan voor de financiering van de verbouwing, de inrichting en de exploitatie worden opgesteld.

Advies

Het museum presenteert in zijn beleidsplan een welluidend verhaal met heldere ontwikkelingslijnen waarin cultuuroverdracht, publieksbereik, programmaontwikkeling, strategieontwikkeling en collectiebeheer centraal staan. In de ontwikkeling van publieksgerichte activiteiten en programma's weet het museum popularisering omwille van de bezoek-

cijfers te vermijden. Kenmerkend voor de publieksbenadering is dat het museum niet primair denkt vanuit de collectie, maar vooral vanuit het verhaal dat het de bezoekers wil vertellen. Het stelt zijn publiek in de gelegenheid zich veelzijdig te informeren, er iets te leren en zich te vermaken. De aandacht van het museum voor de ongeoefende museumbezoeker illustreert het laagdrempelig karakter van het museum. De onlangs opnieuw geopende zaal 1 is in dat verband indrukwekkend en boeiend. Met digitale verteltechnieken worden vanuit verschillende invalshoeken topstukken uit de collectie op een nieuwe manier inhoudelijk toegelicht en verwijzen ze tegelijkertijd als voorproef naar wat in de andere zalen van het museum te wachten staat. Die beleidsmatige samenhang is onzichtbaar in de tijdelijke tentoonstellingen die gekenmerkt worden door een grote mate van zelfstandigheid.

De op handen zijnde verzelfstandiging van het museum is een ontwikkeling die naar verwachting zowel de inhoudelijke als de financiële slagvaardigheid van het museum ten goede zal komen. Het biedt daarnaast betere mogelijkheden tot externe fondsenwerving. Gunstig voor teken is dat de BankGiroLoterij inmiddels het Amsterdams Historisch Museum heeft opgenomen in de reeks van 'beneficiënten'. Ten behoeve van de optimalisering van het omvangrijke takenpakket staan het museum in de periode 2009 tot en met 2012 naast de bestuurlijke verzelfstandiging nog vijf andere ingrijpende veranderingen te wachten: de verdere herinrichting van de permanente opstelling, het in gebruik nemen van een nieuw depot, een grote inhaalslag in digitalisering die nieuwe vormen van interactie en participatie met het publiek mogelijk maken, voor Museum Willet-Holthuysen het plan om in het buurpand een historische presentatie van de Amsterdamse wooncultuur te bieden en *'last but not least'* de aanstaande directiewisseling. In de gelijktijdigheid van de projecten schuilen risico's voor het realiseren van de verwoorde ambities. Op

hoofdpijnen is het beleidsplan helder. Opmerkelijk is evenwel dat concrete doelstellingen ontbreken. Aangegeven wordt dat vrijwel alles op hetzelfde niveau blijft. Zo blijft de ambitie qua publieksbereik met 165.000 bezoekers, waarmee het museum in de eigen sector goed scoort, aan de veilige kant. Gezien het pakket aan ingrijpende veranderingen dat het museum te wachten staat, is daar evenwel begrip voor. Op basis van een jarenlange waardering voor de beleidsontwikkeling, verrichtingen en resultaten van het Amsterdams Historisch Museum, wordt geadviseerd de huidige subsidie te continueren. Met als aantekening dat het gevraagde en geadviseerde subsidiebedrag niet voorzien in de dekking van de extra kosten die het gevolg zullen zijn van de voorgenomen verzelfstandiging.

Huidig	€ 7.771.270
Gevraagd	€ 8.058.960
Geadviseerd	€ 7.771.270
